

රුද්‍යලා - ඩීසිං. දැක්වාලී මැදිහා පිළිගා පිළිගා - මිනින. දැක්වාලී මැදිහා පිළිගා - මිනින. දැක්වාලී මැදිහා පිළිගා - මිනින.
 Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha.
 රුද්‍යලා - ඩීසිං. දැක්වාලී මැදිහා පිළිගා - මිනින. දැක්වාලී මැදිහා පිළිගා - මිනින. දැක්වාලී මැදිහා පිළිගා - මිනින.
 Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha.
 Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha.

02	S	I
----	---	---

පළමු වාර පරික්ෂණය - 2022

13 ගෞනීය

ර්සායන විද්‍යාව I

කාලය : පැය 2

Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha.

- සියලුම ප්‍රශ්න සඳහා පිළිගුරු සපයන්න.

$$\begin{aligned} \text{අැවශාඩිරෝ නියතය}(N_A) &= 6.022 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1} \\ \text{ප්‍රාත්‍යා නියතය} &= 6.626 \times 10^{-34} \text{ mol}^{-1} \\ \text{සරවතු වායු නියතය} &= 8.314 \text{ Nm K}^{-1} \text{ mol}^{-1} \end{aligned}$$

(1) සංයුරුතා කවච ඉලෙක්ට්‍රොන යුගල විකර්ෂනවාදය ඉදිරිපත් කරන ලද අය වනුයේ,

- නයිහොල්ම් සහ ගිලෙස්පි
- හෙන්ඩික් ලොරේන්ටිස්
- ගිල්බරට් ලුවිස්
- මැක්මිලන් ගිල්බර්ට්
- මැක්ස් ග්ලාන්ක්

(2) N, F, Al, Cl, Ar, K යන මූල්‍යව්‍යවල ප්‍රථම අයනිකරන ගක්තිය වැඩිවන අනුමිල්වෙල වනුයේ,

- $K < Al < Cl < Ar < N < F$
- $K < Al < Ar < Cl < N < F$
- $K < Al < Cl < N < F < Ar$
- $K < Al < N < F < Cl < Ar$
- $K < Al < N < Cl < Ar < F$

(3) d ගොනුවේ මූල්‍යව්‍ය පිළිබඳ සත්‍ය ප්‍රකාශය වන්නේ,

- සියලුම මූල්‍යව්‍ය වර්ණවත් සංයෝග සාදයි.
- සියලුම මූල්‍යව්‍ය මක්සි කුටායන සාදයි.
- සියලු පරමාණු / ස්ථායි අයනවල විශුෂ්ම ඉලෙක්ට්‍රොන ඇත.
- සියලුම මූල්‍යව්‍යවල විද්‍යුත් සාණනාව අනුරුද්‍ය න ගොනුවේ මූල්‍යව්‍යවලට වඩා ඉහළ වේ.
- සියලුම මූල්‍යව්‍ය තනුක අම්ල සමග ප්‍රතික්‍රියා කරයි.

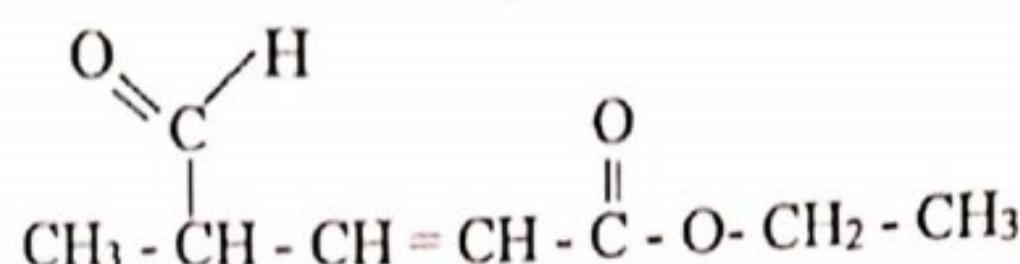
(4) Fe_2O_3 (හිමවයි) කාබන් මෙනොක්සයිඩ් මගින් මක්සිහරණය කර බාරා උෂ්ප්‍රමකය තුළ යකඩ

' නිස්සාරණය කෙරේ. Fe හා CO හා සම්මත දහන තාප පිළිවෙළින් -413 kJmol^{-1} හා -284 kJmol^{-1} වේ.

හිමවයි සාම්පලයක් මගින් ඉහත කුමය ඔස්සේ යකඩ නිස්සාරණයේ දී සිදු වූ තාප විපර්යාකය 130 kJ නම් නිපද වූ යකඩ ස්කන්ධය කොපමෙන්ද? ($\text{Fe} = 56$)

- 112 g
- 56 g
- 224 g
- 40 g
- 560 g

(5) පහත කාබනික සංයෝගයේ නිවැරදි IUPAC නාමය වනුයේ,

- 1) Ethyl 4-methyl-4-oxo-2-butenoate
- 2) Ethyl 4-formylpentan-2-enoate
- 3) Ethyl 4-methyl-5-oxopent-2-enoate
- 4) Ethyl 4-formyl-4-methylbutan-2-enoate
- 5) Ethyl 4-formyl-4-methyl-2-pentenoate

(6) පහත දී ඇති ප්‍රශ්නවල මධ්‍ය පරමාණුවේ සංයුරුතාව හා මක්සිකරණ අංකය නිවැරදිව දක්වා ඇති දූගලය හඳුනාගත්තා.

ප්‍රශ්නය	සංයුරුතාව	මක්සිකරණ අංකය
1) H_3O^+	4	-2
2) CH_2O	4	-2
3) SCN^-	4	+2
4) MnO_4^{2-}	6	+7
5) NO_2	3	+4

(7) යේකත්වය 5 g ඇ KMnO₄ හා K₂MnO₄ මිශ්‍රණයක් නියත යේකත්වය ලැබෙන තුරු රත්කරගෙන යාමේ දී පිට ඇ O₂ පරිමාව සා උප්පා දී 224 cm³ විය. මිශ්‍රණයේ K₂MnO₄ යේකත්ව ප්‍රතිශතය වනුයේ,
K = 39 Mn = 55 O = 16

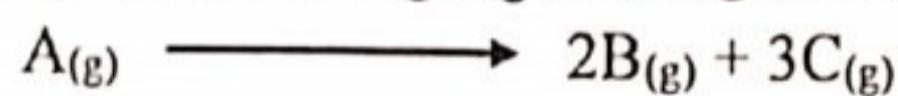
මම්වා අතරින් සහා ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශ වන්නේ,

- 1) 31.6%
- 2) 50%
- 3) 3%
- 4) 36.8%
- 5) 15.8%

(8) C₆H₅COOH අම්ලය නිපදවාගත තොහැකි ප්‍රතිශ්‍රිතයාව වන්නේ,

- 1) C₆H₅CH₃ ආම්ලික KMnO₄ අතර ප්‍රතිශ්‍රිතයාව
- 2) C₆H₅CH₂ - CH₃ හා ආම්ලික K₂Cr₂O₇ අතර ප්‍රතිශ්‍රිතයාව
- 3) CH₃ - COO^{Na⁺} ට ජලය එක් කිරීම
- 4) C₆H₅CHO ඇමෝශීය AgNO₃ සමග උණුසුම් කර තනුක H₂SO₄ එකතු කිරීම OH
- 5) C₆H₅ - CH - CH₃ සාන්දු H₂SO₄ අතර ප්‍රතිශ්‍රිතයාව

(9) පහත දැක්වෙන තහි පියවර ප්‍රතිශ්‍රිතයාව සලකන්න.

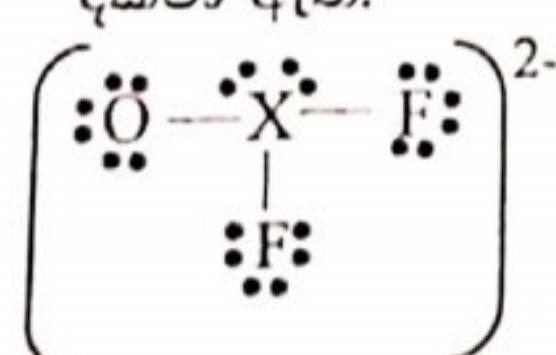
ප්‍රතිශ්‍රිතයාව දාඩි බෙදුනක් තුළ P⁰ පිඩිනයේ ඇති A_(g) වායු සාම්පලයකින් අරඹන ලදී.

තන්පර t කාලයකට පසු පද්ධතියේ පිඩිනය P විය.

එම මොහොතේ ප්‍රතිශ්‍රිතයාවේ සිඟුතාව සමානුපාතික වනුයේ,

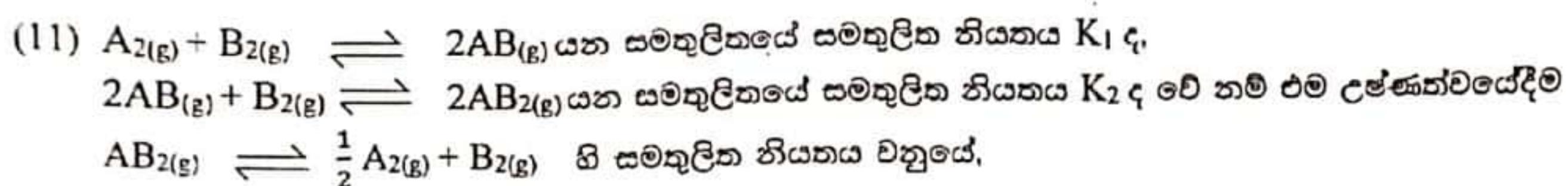
- 1) 3P - P⁰
- 2) 5P⁰ - P
- 3) P - P⁰
- 4) 2P - P⁰
- 5) P - 2P⁰

(10) X තැමැති මුලුව්‍ය ග්ලුවොරින් හා මක්සිජන් සමග සාදන ඇතායනයක ව්‍යුහය පහත ආකාරයට දක්වා ඇත.

ආවර්තනා වගුවේ X අයන් කාණ්ඩය පහත ඒවා අතුරින් තෝරන්න.

- 1) 14
- 2) 15
- 3) 16
- 4) 17
- 5) 18

- 1) $K_1 K_2$ 2) $\frac{K_1 K_2}{2}$ 3) $\frac{2}{2K_1 K_2}$ 4) $\frac{1}{\sqrt{K_1 K_2}}$ 5) $\sqrt{K_1 K_2}$

(12) අකාබනික සංයෝගයක් තනු ක HNO_3 රිකුතු කිරීමේදී අවරුණ ජලිය දාවණයක් හා අවරුණ වායුවක් ලබා දුනී. අවරුණ දාවණයට වැඩිපුර $Ba(OH)_2$ රිකුතු කළ විට අවක්ෂේපයක් ලබා දුනී. ආරම්භක කාබනික සංයෝගය පහත සංයෝග අතරින් හඳුනාගන්න.

- 1) $Al_2(CO_3)_3$ 2) $ZnSO_3$ 3) $Mg(NO_3)_2$ 4) $MgCO_3$ 5) BaI_2

(13) ජලයේ ඉතා ස්වල්ප වශයෙන් දාව්‍ය පහළ විද්‍යුත් විවිධේනයක් වන $M(OH)_2$ හි $25^{\circ}C$ හි K_{SP} අය $1.08 \times 10^{-4} \text{ mol}^3 \text{ dm}^{-9}$ වේ. මෙම උෂ්ණත්වයේදී බිකරයක් තුළ $M(OH)_2$ අවක්ෂේපය සමග ඇති අවරුණ දාවණය තුළ OH^- අයන සාන්දුණය mol dm^{-3} වලින්,

- 1) 3×10^{-2} 2) 6×10^{-2} 3) 2×10^{-2} 4) 9×10^{-2} 5) 3×10^{-2}

(14) යාන්දුණය සමාන $CH_3COOH_{(aq)}$ හා $NH_3_{(aq)}$ දාව්‍ය 2 ක සම පරිමා එකිනෙක මිශ්‍ර කරන ලදී. එම අවස්ථාවට අදාළ එන්තැල්පි, එන්ටොඩි හා ගිබිස් ගක්ති විපර්යාස නිවැරදිව දක්වා ඇත්තේ,

ΔH	ΔS	ΔG
1) +	+	+
2) -	-	-
3) +	+	-
4) -	+	-
5) -	-	+

.22 A/L අභි [papers grp].

(15) $BaCl_{2(aq)}$ $Sr(OH)_2$ දාව්‍ය 2 ක එකිනෙකින් වෙන්කර හඳුනා ගැනීමට පහත දී ඇති ද්‍රව්‍ය අතුරින් තුළුණු දාව්‍ය වන්නේ,

- 1) Na_2CO_3 2) $Na_2Cr_2O_7$ 3) $(NH_4)_2SO_4$ 4) $AgNO_3$ 5) $MgCl_2$

(16) $25^{\circ}C$ දී $NO_{(g)}$ හා $O_3_{(g)}$ එකිනෙක ප්‍රත්‍යාවර්තන ප්‍රතික්‍රියා කර $NO_2_{(g)}$ හා $O_2_{(g)}$ වායුව ලබා දේ. මෙම උපකරණයේදී ප්‍රතික්‍රියාවේ සමතුලිතතා නියතය 16 වේ.

5 dm^3 බදුනක් තුළ සැම වායුවකම 1 mol බැඟින් තබා සමතුලිත වීමට සළස්වන ලදී. එවිට පදනම් ප්‍රතික්‍රියාව සාන්දුණය වනුයේ,

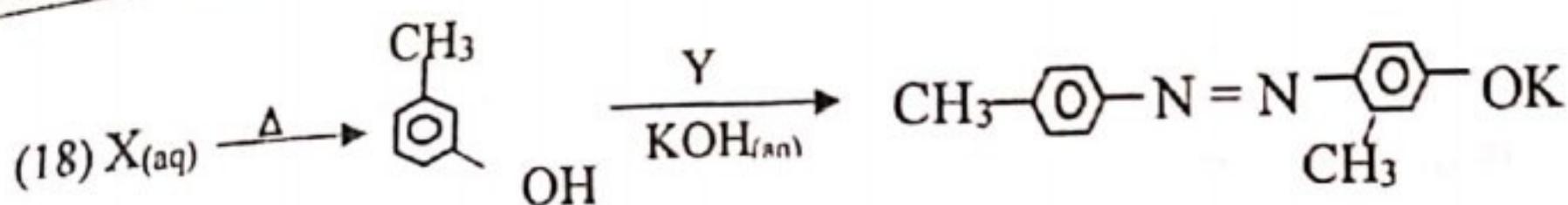
- 1) 0.6 mol dm^{-3} 2) 0.12 mol dm^{-3} 3) 0.15 mol dm^{-3} 4) 0.2 mol dm^{-3} 5) 0.32 mol dm^{-3}

(17) 2 mol dm^{-3} සාන්දුණය ඇති A හා B ද්‍රව්‍ය වල සමාන පරිමා බිකරයක් තුළ මිශ්‍ර කළ විට පහත ප්‍රතික්‍රියාව සිදු වේ. මෙහි සිදුනා නියතය $25 \text{ dm}^3 \text{ mol}^{-1} \text{ s}^{-1}$ වේ.

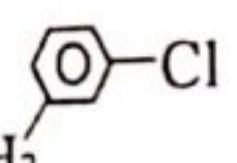
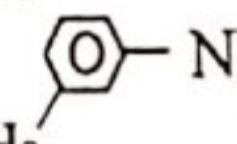
$A_{(aq)} + 2 B_{(aq)} \longrightarrow C_{(aq)} + 2D_{(aq)}$
A හා B සාන්දුණය ප්‍රතික්‍රියාවේ සිදුනාව කෙරෙහි බලපානු ලබයි නම්. මෙම ප්‍රතික්‍රියාව පිළිබඳ අකත්‍ය වගන්තිය තෝරුන්න.

- 1) ප්‍රතික්‍රියාවේ සිදුනා ප්‍රකාශණය $R = K[A][B]^2$
2) A අනුබද්ධයෙන් ප්‍රතික්‍රියාවේ පෙළ 1 වේ.
3) B හි සාන්දුණය කාලයක් සමග නියතව විවෘත වේ.
4) A .B සාන්දුණය දෙදුනු කළ ද අරඹපිට කාලය නියතව පවතී.
5) මෙම ප්‍රතික්‍රියාවේ සමය්පෑ පෙළ 2 වේ.

AL/2022/09/5/II

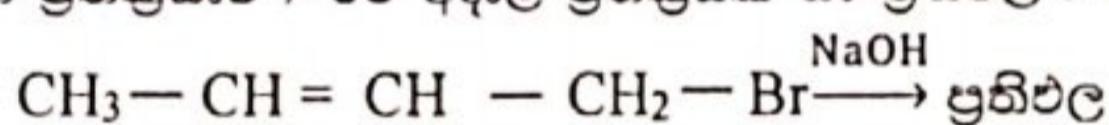
මෙහි X හා Y සඳහා පුදුස් සංයෝග පිළිවෙළින්

- 1) හා $\text{CH}_3-\text{C}_6\text{H}_4-\text{NH}_3^+$
- 2) හා $\text{CH}_3-\text{C}_6\text{H}_4-\text{N}_2\text{Cl}$
- 3) $\text{CH}_3-\text{C}_6\text{H}_4-\text{N}_2\text{Cl}$ හා
- 4) $\text{CH}_3-\text{C}_6\text{H}_4-\text{N}_2\text{Cl}$ හා
- 5) $\text{CH}_3-\text{C}_6\text{H}_4-\text{N}_2\text{Cl}$ හා $\text{CH}_3-\text{C}_6\text{H}_4-\text{N}=\text{N}^+\text{Cl}^-$

(19) $\text{C}_n\text{H}_{2n-2}$ අණුක සූත්‍රය ඇති වායුමය හයිම්බාකාබනයේ 5cm^3 වැඩිපුර O_2 හා මිශ්‍රකර දහනය කළ විට පරිමා අඩු විම 15 cm^3 විය. සියලු පරිමා වායුයෙයිලිය තත්ත්ව යටතේ මතින ලද නම්, සංයෝගයේ ව්‍යුහය විය ගැක්කේ.

- 1) $\text{CH}\equiv\text{CH}$
- 2) $\text{CH}_3 - \text{C} \equiv \text{C} - \text{H}$
- 3) $\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CH} = \text{CH}_2$
- 4) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{C} \equiv \text{C} - \text{H}$
- 5) $\text{CH}_3 - \text{C} \equiv \text{C} - \text{CH}_3$

(20) පහත ප්‍රතික්‍රියාව / එට අදාළ ප්‍රතික්‍රියක හා ප්‍රතිඵල / යාන්ත්‍රණ පිළිබඳ සාවද්‍ය ප්‍රකාශය කුමක්ද?

- 1) මෙය ප්‍රාථමික ඇල්කිල් හේලිඩ් යයි.
- 2) මෙහිදී සැදෙන කාබොකුටායනය සාපේක්ෂ ස්ථාපි වේ.
- 3) මෙය තනි පියවර ප්‍රතික්‍රියාවක් වේ.
- 4) මෙහිදී එල ලෙස එකිනෙකට වෙනස් කාබනික සංයෝග ලබාදේ.
- 5) මෙහිදී ප්‍රකාශ සක්‍රීය එලයක්/එල ලබාදේ.

(21) සාන්දුරුය 2mol dm^{-3} වූ NH_4OH දාවන 100cm^3 සහ 1 mol dm^{-3} වූ HCl දාවන 100cm^3 මිශ්‍ර කර පිළියෙළ කළ දාවන පිළිබඳ නිවැරදි ප්‍රකාශය කුමක්ද? (NH_3 K_b අගය $2 \times 10^5 \text{ mol dm}^{-3}$)

- 1) මෙය අම්ල හා හැම් සාන්දුරුය අසමාන ජලිය දාවනයකි.
- 2) මෙහිදී සැදෙන දාවනය දුරක්ෂ ස්වරුක්ෂක තොවේ.
- 3) මෙම දාවනයේ pH අගය 9-10 අතර වේ.
- 4) මිශ්‍රණය තුළ NH_4^+ අයන මගින් ලබාදෙන H_3O^+ සාන්දුරුය NH_3 මගින් ලබාදෙන OH^- සාන්දුරුයට වඩා ඉහළ වේ.
- 5) මෙම දාවනයට අම්ලයෙන් තවත් 100cm^3 එකතු කළ විට දාවනය උදාසිනා වේ.

(22) CoCl_2 ජලිය දාවනයකට ජලිය NH_3 දාවනයක් බිංදු වශයෙන් වැඩිපුර එකතු කරන විට ලැබෙන නිරික්ෂණ අනුපිළිවෙළ වන්නේ.

- 1) නිල් දාවනය \rightarrow රෝස අවක්ෂේපය \rightarrow තද නිල් දාවනය
- 2) රෝස දාවනය \rightarrow නිල් අවක්ෂේපය
- 3) නිල් දාවනය \rightarrow රෝස අවක්ෂේපය
- 4) රෝස දාවනය \rightarrow නිල් අවක්ෂේපය \rightarrow කහ දුමුරු දාවනය
- 5) රෝස දාවනය \rightarrow රෝස අවක්ෂේපය \rightarrow තැයිලි දුමුරු දාවනය

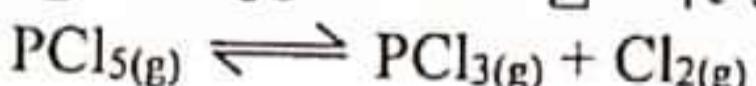
(23) 127°C උෂණත්වයේදී පරිමාව 100cm^3 වූ බදුන තුළ He වායුව $2 \times 10^5 \text{ Pa}$ පිඩියේ පවති. 227°C උෂණත්වයේදී පරිමාව 400cm^3 වූ බදුන තුළ Ne වායුව $5 \times 10^5 \text{ Pa}$ පිඩියේ පවති. ($\text{He}=4$ $\text{Ne}=20$). මෙම He හා Ne අතර වර්ග මධ්‍යන් මූල ප්‍රවේශ අතර අනුපාතය,

- 1) 4 : 1 2) 2 : 1 3) 5 : 1 4) 1 : 4 5) 1 : 2

(24) X නැමැති කාබනික සංයෝගය ජලය හා එතර අතර 1:9 මූල අනුපාතයෙන් දාවණය වේ. X අඩංගු ජලය දාවණ 100cm^3 ක ඇති X නිස්සාරණයට එතර 100cm^3 බැඳින් අවස්ථා 3 කදී හාවතා කරන ලදී. නිස්සාරණය කළ X හි මූල ප්‍රතිශතය කොපමෙන්ද?

- 2) 100% 3) 90% 3) 99% 4) 99.9% 5) 99.99%

(25) දෙඩි සංවෘත බදුනක් තුළ PCl_5 වායුව ඇතුළු කර පහත සමතුලිතතාව ඇති වීමට සලස්වා ලදී.

පසුව එම පද්ධතියට නියන් උෂණත්වය යටතේ $\text{Cl}_2(\text{g})$ වායුව ඇතුළු කර නැවත සමතුලිත වීමට සලස්වන ලදී. පලමු සමතුලිතයට සාපේක්ෂව දෙවන සමතුලිතයේදී ඉදිරි හා පසු ප්‍රතිශ්‍යා සිසුතා වෙනස්වීම නිවැරදිව පිළිනුරේ දක්වා ඇති අවස්ථාව වනුයේ,

	ඉදිරි ප්‍රතිශ්‍යා වෙශය	පසු ප්‍රතිශ්‍යා වෙශය
1)	වෙනස් නොවේ	වෙනස් නොවේ
2)	අඩුවේ	වැඩිගේ
3)	වැඩිවේ	අඩුවේ
4)	වැඩිවේ	වැඩිවේ
5)	අඩුවේ	අඩුවේ

(26) Tetraaquacarbonylthiocyanatoiron(ii) nitrate හි නිවැරදි රසායනික සූත්‍රය මින් කුමක් වේද?

- 1) $[\text{Fe}(\text{CO})(\text{SCN})(\text{H}_2\text{O})_4] \text{NO}_3$
 2) $[\text{Fe}(\text{H}_2\text{O})_4(\text{CO})(\text{SCN})] \text{NO}_3$
 3) $[\text{Fe}(\text{H}_2\text{O})_4(\text{SCN})(\text{CO})] \text{NO}_3$
 4) $[\text{Fe}(\text{SCN})(\text{CO})(\text{H}_2\text{O})_4] \text{NO}_3$
 5) $[\text{Fe}(\text{SCN})(\text{H}_2\text{O})_4(\text{CO})] \text{NO}_3$

(27) BaH_2 පිළිබඳ අයතා ප්‍රකාශය කුමක් වේද?

- 1) කාමර උෂණත්වයේ සතායක් ලෙස පවති.
 2) සංයුද්ධ අවස්ථාවේ අන්තර අණුක ආකර්ෂණ බල නොපවති.
 3) ජලයට එකතු කළ විට $\text{Ba}(\text{OH})_2$ හා O_2 වායුව ලබා දේ.
 4) ජලයට එකතු කළ විට $\text{Ba}(\text{OH})_2$ හා H_2 වායුව ලබා දේ.
 5) දෙමු අවස්ථාවේ විදුලින් විවිධේකි.

(28) FeCl_3 හා KI අතර ප්‍රතිශ්‍යාවේ වාලක රසායනය අධ්‍යනය පිතිස ඒවායේ වීවිධ පරිමා සමඟ නියන්ත $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$ හා පිළියිය පරිමා එකතු කර ප්‍රතිශ්‍යා කිරීමට සලස්වන ලදී. මෙහි දී මුළු පරිමාව මිශ්‍රණය නිල් පැහැ වීමට ගත වූ කාලය පහත දැක්වේ.

0.1 mol dm^{-3} FeCl_3 පරිමාව/ cm^3	0.2 mol dm^{-3} KI පරිමාව/ cm^3	කාලය (s)
5	10	20
5	20	10
10	10	05

ප්‍රතිශ්‍යාවේ සිගුතා ප්‍රකාශණය නිවැරදිව ඉදිරිපත් කර ඇත්තේ,

- 1) $R = K [\text{FeCl}_3]$ 2) $R = K [\text{KI}]$ 3) $R = K [\text{FeCl}_3][\text{KI}]$
 4) $R = K[\text{KI}]^2 [\text{FeCl}_3]$ 5) $R = K [\text{KI}] [\text{FeCl}_3]^2$

- (29) ප්‍රතික්‍රියා සිපුතා ප්‍රකාශනය තුළ හමු නොවන එහෙත් කුලින රසායනික ප්‍රතික්‍රියාව තුළ හමුවන ප්‍රතික්‍රියකයක් පිළිබඳ නිවැරදි ප්‍රකාශනය කුමක්ද?
- 1) එය සිපුතා නියතය තුළ අඩංගු වේ.
 - 2) එය ප්‍රතික්‍රියාවේ එල සඳහා බල නොපායි.
 - 3) එය ප්‍රතික්‍රියාවේ එල සැදුමට හා සිගුතාවය අපු කිරීමට දායක වේ.
 - 4) එය සෙමින්ම සිදුවන පියවරට පසුව ප්‍රතික්‍රියා කරයි.
 - 5) එය ඉවත්කළද එල සැදෙන සිගුතාව නියත වේ.

- (30) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{OH}$ හා HBr අතර ප්‍රතික්‍රියා පිළිබඳ නිවැරදි තොරතුරු ඉදිරිපත් කර ඇති වරණය තෝරන්න.

	සක්‍රීය ප්‍රහේදය	අවසාන එලය	ඉවත්වන ප්‍රහේදය	යාන්ත්‍රණ ආකාරය
1)	H^+	$\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_3 - \text{Br}$	OH^-	ඉලෙක්ට්‍රොපිලික ආදේශ
2)	Br^-	$\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{Br}$	H_2O	නිපුක්ලියෝපිලික ආදේශ
3)	Br^-	$\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{Br}$	OH^-	නිපුක්ලියෝපිලික ආදේශ
4)	H^+	$\text{CH}_3 - \text{CH}_2 = \text{CH}_3$	H_2O	ඉවත්වීම
5)	$\text{Br}^- \text{ H}^+$	$\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{Br}$	$\text{OH}^- \text{ H}_2\text{O}$	නිපුක්ලියෝපිලික ආදේශ

- අංක 31 සිට 40 තෙක් දී ඇති ප්‍රමාණවල දී ඇති ප්‍රතිචාර අතරින් එකක් හෝ එට වැඩි ගණනක් හෝ නිවැරදි ය. කුමන ප්‍රතිචාර/ය නිවැරදි ද යන්න පළමුව විනිවෘත කර ඉන් පසු නිවැරදි අංකය තෝරන්න.

1	2	3	4	5
a, b පමණක් නිවැරදිය	b, c පමණක් නිවැරදිය	c, d පමණක් නිවැරදිය	a, d පමණක් නිවැරදිය	වෙනත් ප්‍රතිචාරයක් නිවැරදිය

- (31) සාන්ද H_2SO_4 අම්ලය මගින් වියලා ගත හැකි වායුව හෝ වායුන් වනුයේ,

- a. H_2S b. HCl c. Cl_2 d. HBr

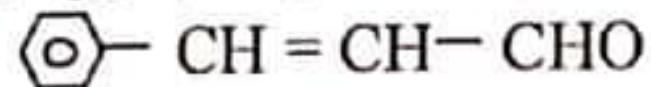
- (32) බහු අවයවික පිළිබඳ පහත කුමන ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ සත්‍ය වේද?

- a. $\text{CF}_2 = \text{CF}_2$ මගින් වෙළෙළෝන් ලබාදේ.
- b. $\text{C}_6\text{H}_5\text{OH}$ හා HCHO මගින් තාප ස්ථායි බහු අවයවකයක් ලබාදේ.
- c. $\text{H}_2\text{N}-(\text{CH}_2)_4-\text{COCl}$ බහු අවයවිකරණයෙන් නයිලෝන්- 6 ලබාදේ.
- d. ස්වාහාවික රුබර වල Isoprene අඩංගු වේ

- (33) $\text{CH}_3 - \underset{\text{Br}}{\text{CH}} - \text{CH}_3$ හා CH_3ONa අතර ප්‍රතික්‍රියාවේ එලය /එල වනුයේ,

- a. $\text{CH}_3 - \text{CH} = \text{CH}_2$
- b. $\text{CH}_3 - \underset{\text{CH}_3}{\text{CH}} - \text{O} - \text{CH}_3$
- c. $\text{CH}_3 - \text{OH}$
- d. $\text{CH}_3 - \underset{\text{CH}_3}{\text{CH}} - \text{CH}_2 - \text{OH}$

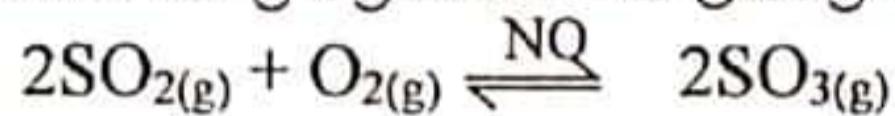
(34) කුරුදු තෙල් තුළ අධිංශු සිනමැල්ඩියිඩ් වල ව්‍යුහය පහත ආකාර වේ.

සිනමැල්ඩියිඩ් පිළිබඳ නිවැරදි ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශ වනුයේ,

- මෙය සංයෝග ආකාර දෙකකින් පවතී.
- මෙහි සියලු කාබන් පරමාණු එකම තලයක ඇත.
- මෙහි සියලු පරමාණු එකම තලයක පවතී.
- Br_2/CCl_4 හා ප්‍රතික්‍රියා කර කාබනික සංයෝග එකකට වඩා ලබාදේ.

(35) ප්‍රත්‍යාවර්ථ රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවක් මත උත්පේරක යොදන අවස්ථාවක් පහත දැක්වේ.

උත්පේරකය පිළිබඳ නිවැරදි ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ වනුයේ,

- සත්‍යාචන ගක්තිය අඩු කරයි.
- එන්තැල්පි විපරයාස වෙනස් කරයි.
- ගිබිස් ගක්ති විපරයාසයේ සාර්ථක අගය නාවයි.
- සංල ගැටුම් හාගය වැඩි කරයි.

(36) පරිපූරණ වායුවක් පිළිබඳ සත්‍ය ප්‍රකාශය/ ප්‍රකාශ වනුයේ,

- පරිපූරණ බැවින් පරිමාවක් නොදැරයි.
- අණුවල ප්‍රවේශය උෂ්ණත්වය සමඟ අනුලෝද්‍යම වේ.
- සමස්ථ වාලක ගක්තිය අධිංශු මුළු ගණන මත රඳා පවතී.
- අංශුන්ට පරිමාවක් නොතිබුණු ද ස්කන්ධයක් පවතී.

(37) Na_2CO_3 නිෂ්පාදනයට අදාළ ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ නිවැරදි ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ වනුයේ,

- CaCO_3 , බුදින් දාවණය, NH_3 අමුදව්‍ය වේ.
- නිෂ්පාදක ක්‍රියාවලිය ප්‍රධාන පියවර ගති.
- CaCl_2 අවසාන අතුරුථිලය වේ.
- සෙස්ද්ධාන්තික සමස්ථ ප්‍රතික්‍රියාවට NH_3 ඇතුළත් නොවේ.

(38) සංතාප්ත $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$ දාවණයක් මගින් අවක්ෂේපයක් ලබාදිය හැකි අවස්ථාව/අවස්ථා වනුයේ,

- තනුක HCl එකතු කිරීම.
- තනුක NaOH එකතු කිරීම.
- දාවණය උණුසුම් කිරීම.
- ඡලය එකතු කිරීම.

(39) O_3 අණුව පිළිබඳ සත්‍ය ප්‍රකාශය/ ප්‍රකාශ වනුයේ,

- මෙහි $\text{O}-\text{O}$ බන්ධන දිග අසමාන වේ.
- O_3 සඳහා ස්ථායි වක්‍රිය වින්‍යාසයක් පැවතිය හැක.
- O_3 විෂ වායුවකි.
- O_3 ප්‍රහළ ම්කාරක ගුණ දක්වයි.

(40) යම් ප්‍රතික්‍රියකයක් අනුබද්ධයෙන් එම ප්‍රතික්‍රියකයේ අර්ථ ආයු කාලය රඳා පවතින සාධකය/සාධක වනුයේ,

- ප්‍රතික්‍රියකයේ ආරම්භක සාන්දුණය
- උෂ්ණත්වය
- සිසුතා නියතය
- ප්‍රතික්‍රියකයේ සාන්දුණය අනුබද්ධයෙන් ප්‍රතික්‍රියා පෙළ

- (41) සිට (50) දක්වා උපදෙස්
- අංක 41 සිට 50 නොක් වූ එක් එක් ප්‍රශ්නය දදහා ප්‍රකාශ දෙක බැඳීන් ඉදිරිපත් කර ඇත.
- එම ප්‍රකාශ පුළුලට හොඳින්ම ගැළපෙනුයේ පහත වගුවෙහි දැක්වෙන (1), (2), (3), (4), (5) යන ප්‍රතිචාරවලින් කවර ඒවාදැයි කෝරු ලකුණු කරන්න.

ප්‍රතිචාරය		දෙවැනි ප්‍රකාශය
(1)	සත්‍ය ය.	සත්‍ය වන අතර පළමුවැන්න තිවැරදි ව පහදා දෙයි.
(2)	සත්‍ය ය.	සත්‍ය වන නමුත් පළමුවැන්න තිවැරදිව පහදා නොදෙයි.
(3)	සත්‍ය ය.	අසත්‍ය ය.
(4)	අසත්‍ය ය.	සත්‍ය ය.
(5)	අසත්‍ය ය.	අසත්‍ය ය.

	පළමුවැනි ප්‍රකාශය	දෙවැනි ප්‍රකාශය
(41)	අඩු උෂේෂන්වයේදී N_2 හා H_2 ප්‍රතික්‍රියා කර NH_3 ලබා දීම වඩාත් ස්වයංසිද්ධ වේ.	මෙම ප්‍රතික්‍රියාව තාපදායක වන අතර සාන් එන්ට්‍රොපි විපර්යාසයක් සහිත වේ.
(42)	$\text{C}_6\text{H}_5\text{CH}_2\text{Br}$ ජලිය දාවනායක් $AgNO_3$ සමග සුදු අවක්ෂේප ලබා දේ.	$\text{C}_6\text{H}_5\text{CH}_2^+$ ස්ථායි කාබොකුට්ටායනයකි.
(43)	$2\text{NH}_3(g) \rightleftharpoons \text{N}_2(g) + 3\text{H}_2(g)$ මෙහි විසඩා ප්‍රතිගෘහ්‍ය උෂේෂන්වය මත පමණක් රඳා පවතී.	ප්‍රතික්‍රියාවක සම්බුද්ධතා තියතය (k_p) උෂේෂන්වය මත පමණක් රඳා පවතී.
(44)	H_2O හා D_2O වෙන්කර හඳුනා ගැනීමට තාපාංකය උපයෝගී කරගත හැක.	H_2O හා D_2O සමාන රසායනික ගුණ දක්වයි.
(45)	$\text{CH}_3 - \overset{\text{O}}{\underset{\text{H}}{\text{C}}} - \text{CH}_3$ නියුක්ෂියෝගිල ලෙස ත්‍රියා කරයි.	$\text{CH}_3 - \overset{\text{O}}{\underset{\text{H}}{\text{C}}} - \text{CH}_3$ සහ OH^- එකිනෙක ප්‍රතික්‍රියා කරයි.
(46)	NO_2 වායුව සම්පූර්ණ කළ විට එහි පැහැදිය ක්ෂේත්‍රීකව වැඩිවේ.	ඉහළ පිඛනවලදී $NO_2(g)$ වායුව N_2O_4 බවට පත්වේ.
(47)	H_2O මක්සිකාරක ගුණ නොදෙන්වයි.	H_2O දී ඔක්සිජන් අවම මක්සිකරන අවස්ථාවේ ඇත.
(48)	රුටයිල් මගින් TiO_2 නිපදවීම හොතික ක්‍රම මගින් සිදුකළ හැක.	රුටයිල් බහිජයේ ප්‍රධාන සංසටකය TiO_2 වේ.
(49)	$\text{C}_6\text{H}_5\text{NH}_2$ හා Br_2 දියර සමග ප්‍රතික්‍රියා කර $Br - \text{C}_6\text{H}_5\text{NH}_2$ ලබාගත හැක.	$\text{C}_6\text{H}_5\text{NH}_2$ හා CH_3COCl ප්‍රතික්‍රියා කළ විට $C_6H_5^-$ හි සක්‍රියකාරක ගුණ අඩුවේ.
(50)	යකඩ නිස්සාරණයේදී CO ප්‍රධාන ම්‍යාරකයක් ලෙස හාවිතා කෙරේ.	උෂේෂන්වය අඩුවන විට CO හි ස්ථායි බව වැඩි වේ.

PERIODIC TABLE OF ELEMENTS																	
H																	He
Li	Be																
Na	Mg																
K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Ga	Ge	As	Se	Br	Kr
Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd	In	Sn	Sb	Te	I	Xe
Cs	Ba	La	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	Rn
Fr	Ra	Ac	Rf	Db	Sg	Bh	Hs	Mt	Ds	Rg	Cn	Nh	Fl	Mc	Lv	Ts	Og
Ce	Pr	Nd	Pm	Sm	Eu	Gd	Tb	Dy	Ho	Er	Tm	Yb	Lu				
Th	Pa	U	No	Pu	Am	Cm	Bk	Cf	Esr	Fm	Md	No	Lr				

රත්නවලි බලිකා විද්‍යාලය - ගංපහ
Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha
රත්නවලි බලිකා විද්‍යාලය - ගංපහ, Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha
Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha, Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha
Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha, Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha, Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha
Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha, Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha, Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha

9	S	II
---	---	----

පළමු වාර පරීක්ෂණය - 2022

13 ගෞනිය

රසායන විද්‍යාව II

කාලය : පැය 3

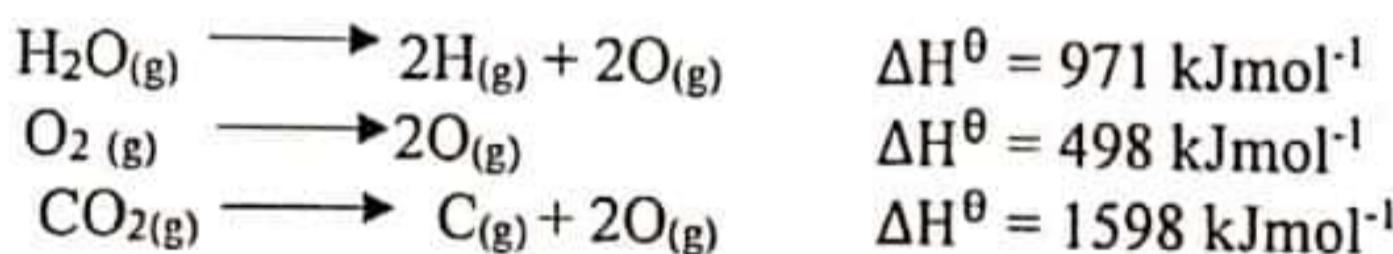
B කොටස රචනා

- ප්‍රයෙන දෙකකට පමණක් පිළිකුරු සපයන්න.

(05) a) i. සම්මත උන්තැල්පි විපර්යාසය තිබූ පහත දක්වා ඇත. එවා සඳහා තුළින රසායනීක සම්කරණ ලියන්න.

- $\text{CaCl}_{2(s)}$ සම්මත දැලිය උන්තැල්පිය = $-2195.2 \text{ kJ mol}^{-1}$
- $\text{Br}_{2(g)}$ හි සම්මත බන්ධන විසටන උන්තැල්පිය = 192 kJ mol^{-1}
- $\text{Mg}_{(s)}$ හි උරුධව්‍යාතන උන්තැල්පිය = 167 kJ mol^{-1}
- $\text{Mg}_{(g)}$ හි පළමු අයනීකරණ ගක්ති උන්තැල්පිය = 738 kJ mol^{-1}
- $\text{Mg}_{(g)}$ හි දෙවන අයනීකරණ ගක්ති උන්තැල්පිය = 1450 kJ mol^{-1}
- $\text{F}_{(g)}$ ප්‍රථම ඉලෙක්ට්‍රෝන ලබා ගැනීමේ උන්තැල්පිය = -338 kJ mol^{-1}
- $\text{C}_3\text{H}_8_{(g)}$ සම්මත දහන උන්තැල්පිය = $-2228 \text{ kJ mol}^{-1}$
- $\text{CO}_{2(g)}$ සම්මත උත්පාදන උන්තැල්පිය = -393 kJ mol^{-1}

ii. තම නිවසේ ගාවින කරන LP ගැස්වල Propane 30% ස් ද, outane 70% ස් ද ඇත. ස.උ.පි හි දී මෙම වායු පරිපුරුණ ලෙස ගැනීමේ යැයි උපක්ෂණය කරන්න. ස.උ.පි හි දී $\text{C}_3\text{H}_8_{(g)}$ 224 cm^3 ස් පුරුණ දහනයට ලක් කළ විට 22.28 kJ තාපයක් මුදා හරියි. $\text{C}_4\text{H}_{10(g)}$ 224 cm^3 ස.උ.පි. හිදී සම්පුරුණ දහනය කළ විට 28.28 kJ තාපයක් මුශ්ක වේ. පහත දත්ත උද්වී කරගෙන $\Delta H_{(\text{c}-\text{c})}^\theta$ හා $\Delta H_{(\text{c}-\text{H})}^\theta$ ගණනය කරන්න.

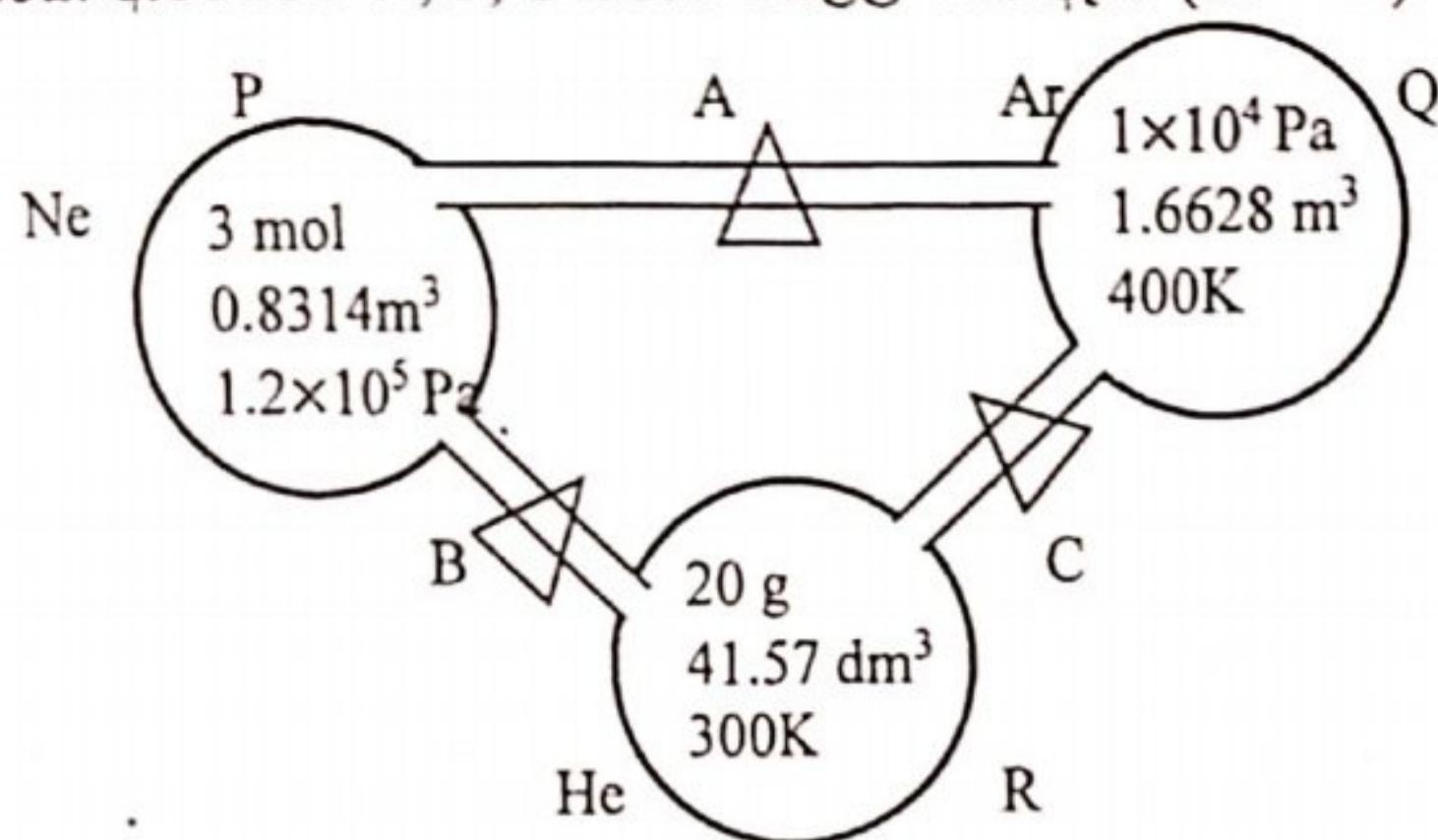

b) i. පරිපුරුණ වායු සම්කරණය හා වාලක වාදයේ සම්කරණය වන $pV = \frac{1}{3} mNC^{-2}$ උපයෝගි කරගෙන වර්ග මධ්‍යනා මූලවේය $\sqrt{\overline{C^2}} = \sqrt{\frac{3RT}{M}}$ බව පෙන්වන්න. (මෙහි M යනු වායුවේ මුළුක අක්ත්වය)

ii. එක්තරා උෂ්ණවයක ඇති O_2 අණුවක වර්ග මධ්‍යනා මූල වේයට 27°C හි ඇති CO_2 අණුවක වර්ග මධ්‍යනා මූලවේය සමාන වේ. O_2 අණුව පවතින උෂ්ණත්ව ගණනය කරන්න.

.22 A/L අභි [papers grp].

c) සියලු වායු වර්ග පරුපුරණ ලෙස හැඳිලෙන පහත පද්ධතියේ කිසිදු වායුවක් තවත් වායුවක් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා නොකරයි. ආරම්භයේ A, B, C කපාට සියලුල වසා ඇත. ($A_f = 40$)

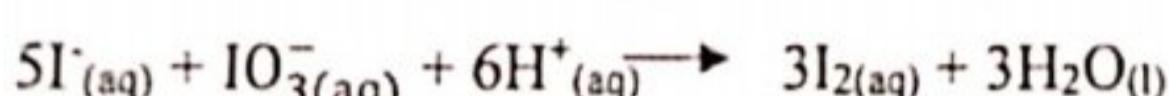

- P බදුනේ උෂ්ණත්වය
 - Q සි Ar සකන්ධය
 - R බදුනේ පිබනය
- B කපාට විවාත කළ නොත්
 - වායුවේ රිසරණ දිගාව
 - R තුළ පවතින වායු mol ගණන
 - P තුළ පිබනය
- B හා C කපාට විවාත කර පද්ධතියට 600K ට රත්කලේ නම්.
 - පද්ධතියේ මුළු පිබනය
 - එක් එක් වායුවේ ආංශික පිබනය
 - තවත් $\text{Ne}_{(g)}$ 2mol යෝදු විට එක් එක් වායුවේ ආංශික පිබනය

(06) a) i. "ප්‍රතික්‍රියා ශිෂ්ටතාව" කෙටියෙන් පහදා දෙන්න.

ii. යම් ප්‍රතික්‍රියාවක උෂ්ණත්වය ඉහළ තැංවීමේ දී ප්‍රතික්‍රියා ශිෂ්ටතාව විවෘතතාය ඉහළ යයි ද? තැංවීමේ පහද යයි ද? ඔබගේ පිළිතුර උවිත ප්‍රයෝගක් හාවිතා කරමින් පහදා දෙන්න.

b) KI හා KIO_3 තනුක ආම්ලික මාධ්‍යයේ දී ක්‍රියා කර I_2 සාදයි. මෙහි දී

ඉහත ප්‍රතික්‍රියාවේ වාලක විද්‍යාත්මක පරාමිතින් අවශ්‍යතායට ප්‍රතික්‍රියක මිශ්‍ර කර ආරම්භක I_2 සැදිමේ ශිෂ්ටතාව මතින ලදී. එට අදාළව සිදු කළ පරික්ෂණ තත්ත්ව වෙළව පහත පරිදි වේ.

පරි: අංයය	$\text{KI}_{(\text{aq})}$ ආරම්භක සාන්දුරුය	$\text{KIO}_3_{(\text{aq})}$ ආරම්භක සාන්දුරුය	$\text{H}^+_{(\text{aq})}$ ආරම්භක සාන්දුරුය	සැදු ත $\text{I}_2_{(\text{aq})}$ මුළු ප්‍රමාණය	ගත්ව කාලය
1	0.1	0.02	0.01	1×10^{-4}	100
2	0.2	0.03	0.01	1×10^{-4} 1.5×10^{-4}	50
3	0.05	0.01	0.01	1×10^{-5} 5×10^{-5}	200
4	0.1	0.02	0.02	1×10^{-4} 2×10^{-4}	200

i. මෙම එක් එක් අවස්ථාවේ දී ප්‍රතික්‍රියාවේ ආරම්භක ශිෂ්ටතාව ගණනය කරන්න.

ii. මෙම ප්‍රතික්‍රියාවේ ශිෂ්ටතාව සඳහා ප්‍රකාශනයක් ලියා දක්වන්න.

එහි දී ශිෂ්ටතා නියන්තය - k

$\text{I}^-_{(\text{aq})}$ හි පෙළ a

$\text{IO}_3^-_{(\text{aq})}$ හි පෙළ b

$\text{H}^+_{(\text{aq})}$ හි පෙළ c ලෙස සලකන්න.

- iii. a/b/c හා k සඳහා අයයන් ගණනය කරන්න. එමගින් ප්‍රතික්‍රියා සිපුතාව සඳහා ප්‍රකාශනයක් ලියා දක්වන්න.
- iv. මෙම ප්‍රතික්‍රියාවේ සමස්ථ පෙළ හා අණුකතාව සඳහන් කරන්න.
- v. මෙහි දී අනෙකුත් සාධක තියතව නිබිඳ දී $KI_{(aq)}$ සාන්දුරුය හා $H^+_{(aq)}$ සාන්දුරුය ඉහළ නැවත විට ප්‍රතික්‍රියා ආරම්භක සිපුතාව විවෘතය වෙන වෙනම ප්‍රස්ථාර ගන්වන්න.
- vi. මෙහි දී මෙම පරික්ෂණය සිදු කරන එක් තත්ත්වයක දී ප්‍රතික්‍රියක මිශ්‍ර විමව සලස්වා $KIO_3_{(aq)}$ සාන්දුරුය කාලය සමඟ විවෘතය වන අයුරු දෙ ප්‍රස්ථාර ගන්වන්න. අර්ථ පිට කාලය හඳුනා ගන්න.

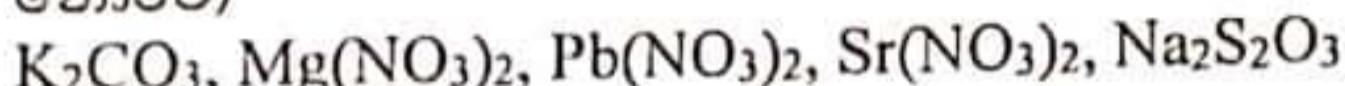
c) C_2H_5-Cl හා $(CH_3)_3-C-Cl$ ජලය $NaOH$ අතර ප්‍රතික්‍රියා දෙක සැලකීමේදී,

- i. මූලික ප්‍රතික්‍රියාව කුමක් ද?
- ii. එම ප්‍රතික්‍රියා දෙකකි යාන්ත්‍රණ ඇදු කාලය සමඟ ප්‍රතික්‍රියක හා ප්‍රතිඵල ගක්ති විවෘතය (ගක්ති පැහැඩාව) වෙන වෙනම ප්‍රස්ථාර ගන්වන්න.

(07) a) ජලය Na_2CO_3 දාවණයක 1 dm^3 ක් තුළ Na_2CO_3 53g ක් අඩංගු ටෝ. $25^\circ C$ දී දාවණයේ සනාතවය 1.138 g cm^{-3} චේ. ($\text{Na} = 23, \text{C} = 12, \text{O} = 16$)

- i. දාවණයේ සාන්දුරුය mol dm^{-3} වලින් සොයන්න.
- ii. දාවණයේ සාන්දුරුය ppm වලින් ප්‍රකාශ කරන්න.
- iii. දාවණයේ Na_2CO_3 මුළු භාගය සොයන්න.

b) A සිට E දක්වා උග්‍රීල් කළපරිස්ථා තැබා භාගනා පහත සඳහන් සංයෝගවලින් එක බැහිත් ඇත. (පිළිවෙළින් නොවේ)

මෙම එක් එක් දාවණයෙන් වෙන් කරන ලද කොටස් වලට ජලය $BaCl_2$ සහ තනුක H_2SO_4 එකතු කළ විට ලැබෙන නිරික්ෂණ පහත දැක්වේ.

දාවණය	$BaCl_2$ එකතු කිරීම	තනුක H_2SO_4 එකතු කිරීම
A	පැහැදිලි දාවණයක් ලැබේ	සුදුපාට අවක්ෂේපයක් ලැබේ
B	සුදුපාට අවක්ෂේපයක් ලැබේ	වායු බුබුද පිට කරමින් පැහැදිලි දාවණයක් ලැබේ
C	සුදුපාට අවක්ෂේපයක් ලැබේ	වායු බුබුද පිට කරමින් අපැහැදිලි දාවණයක් ලැබේ
D	පැහැදිලි දාවණයක් ලැබේ	පැහැදිලි දාවණයක් ලැබේ
E	සුදුපාට අවක්ෂේපයක් ලැබේ	සුදුපාට අවක්ෂේපයක් ලැබේ

i. A සිට E දක්වා සංකේත වලින් දැක්වෙන සංයෝග හඳුනාගන්න.

ii. ඉහත අවක්ෂේප ඇති වන අවස්ථා සඳහා තුළින සම්කරණ ලියා අවක්ෂේපය කුමක් ද යන්න \downarrow යෝදුමෙන් පෙන්වන්න.

C) සංයුද්ධ H_3PO_4 සාම්පූර්ණයකින් 2.00 cm^3 ක් ගෙන මුද්‍ර පරිමාව 500 cm^3 ක් වන තුරු ජලය යොදා තනුක කරන ලදී. ඉන් 25.00 cm^3 ක් සමඟ මුද්‍රමතින්ම ප්‍රතික්‍රියා විමව $0.2 \text{ mol dm}^{-3} NaOH$ දාවණයකින් 36.0 cm^3 ක් වැයවේ. මේ H_4PO_4 දාවණයේ සනාතවය ගොයන්න.

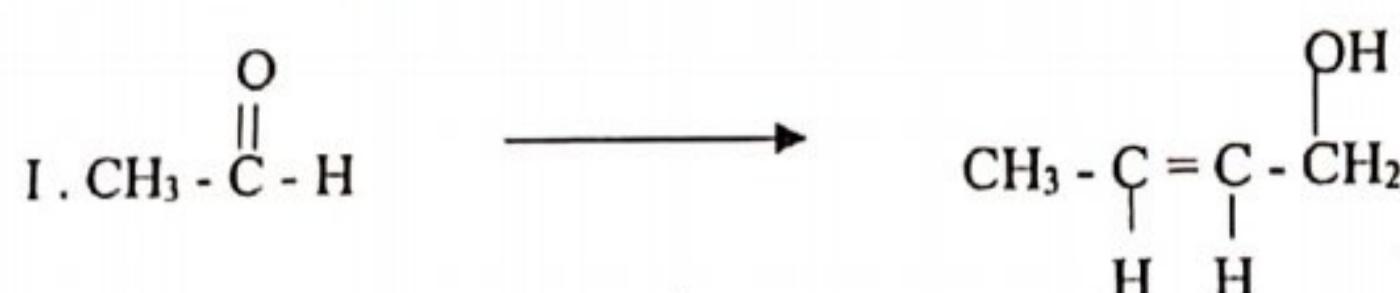
$$(H = 1, P = 31, O = 16)$$

.22 A/L අභි [papers grp].

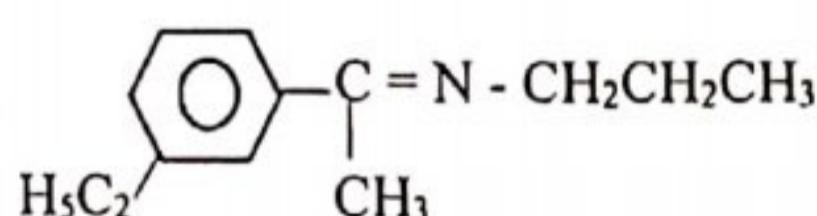
C කොටස

- ප්‍රයෙන දෙකකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

(08) a) පහත සඳහන් එක් එක් පරිවර්තකය අවම පියවර සංඛ්‍යාවකින් සිදු කරන්නේ කෙසේදැයි පෙන්වන්න.

b) එතනෝල් ($\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$) එකම ආරම්භක කාබනික සංයෝගය වශයෙන් සහ ප්‍රතිකාරක වශයෙන් ලැයිස්තුවේ දී ඇති එවා පමණක් යොදා ගනිමින් පියවර 8 කට නොවැඩි සංඛ්‍යාවක් හාවිතා කරමින් පහත සංස්ලේෂණය කරන්නේ කෙසේදැයි දක්වන්න.

රසායනික ද්‍රව්‍ය ලැයිස්තුව
 C_6H_6 , එතනෝල්, PCl_3 , LiAlH_4 , KMnO_4 ,
 ත. H_2SO_4 , ජලය, KCN , නිර්ජලිය AlCl_3

c) එතනෝල් හා HBr අතර ප්‍රතික්‍රියාව ඇසුරෙන් පහත ප්‍රයෙනවලට පිළිතුරු සපයන්න.

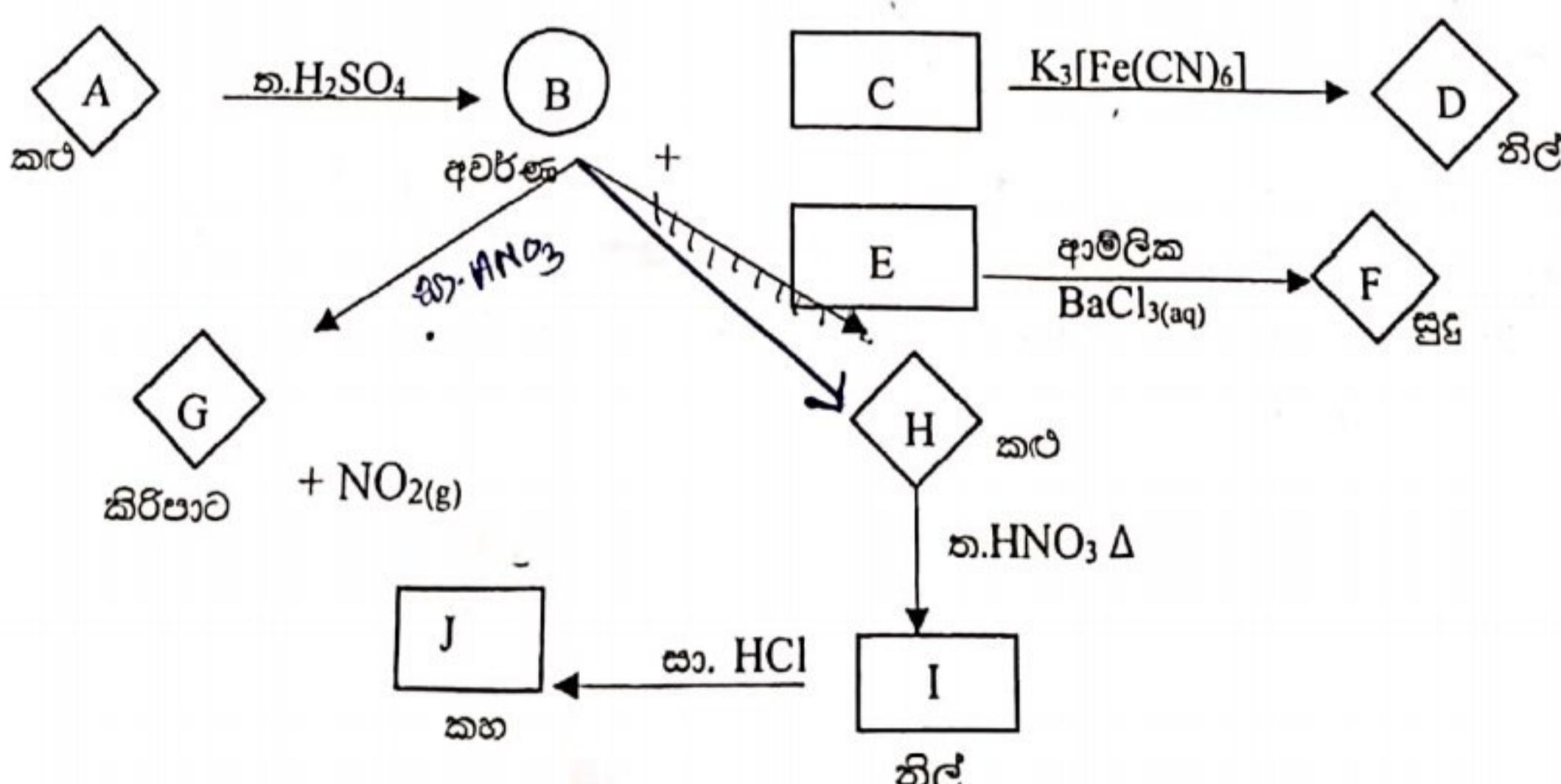
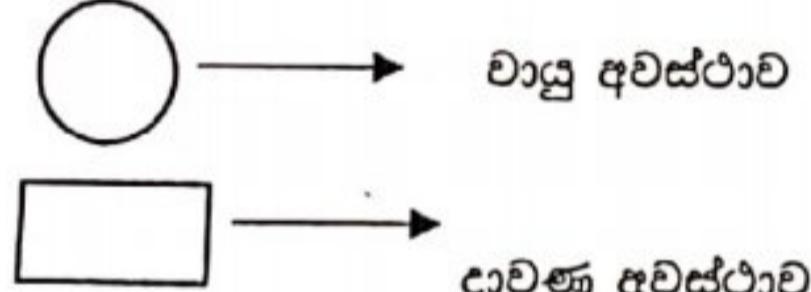
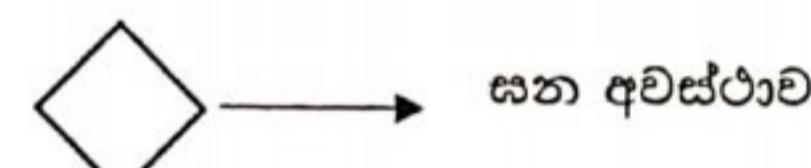
I. මෙම ප්‍රතික්‍රියාවෙන් ලැබෙන ප්‍රධාන එලය ලියා දක්වන්න.

II. මෙම ප්‍රතික්‍රියාවේ යාන්ත්‍රණය සියලු පියවර සහිතව ලියා දක්වන්න.

III. එම යාන්ත්‍රණය ඉලෙක්ට්‍රොලික / නියුක්ලියෝලික / ආකලන / ආදේශ කුමන වර්ගයට අයන් වේදැයි හේතු සහිතව ලියා දක්වන්න.

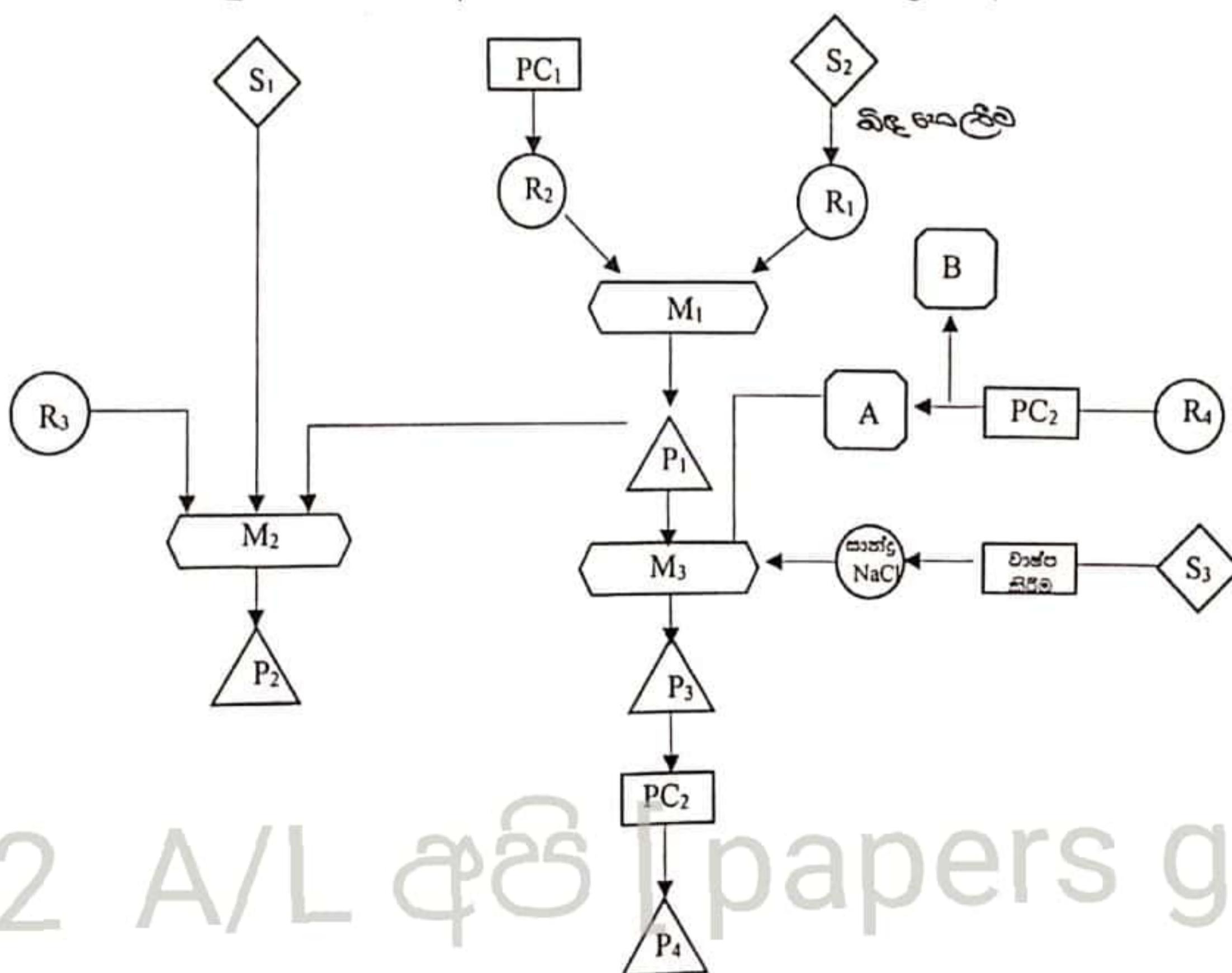
IV. එතනෝල් ($\text{O}-\text{OH}$) හා HBr අතර ප්‍රතික්‍රියාව සිදු විය හැකි ද? නොහැකිද යන්න මබ ඉහත දැක්වූ යාන්ත්‍රණය හා සසඳුමින් සුදුසු ව්‍යුහ යොදා ගනිමින් පැහැදිලි කරන්න.

(09) a) A තැමැති සංයෝගයකින් ආරම්භ කර සිදු කළ රසායනික ප්‍රතික්‍රියා කිහිපයක ගැලීම් සටහන පහත පෙන්වා දී ඇත. එම සටහනේ පහත දී ඇති සංකේත මගින් ප්‍රතික්‍රියක හා එලයන් ම අදාළ හොතික අවස්ථාව තිරුප්‍රණය වේ.

- i. ඉහත A සිට J දක්වා වූ සංයෝග හදනා ගන්න.
- ii. ඉහත එක් එක් ප්‍රතික්‍රියා අවස්ථාවන්ට අදාළ තුළුත සම්කරණ ලියා දක්වන්න.
- iii. D හා J සංයෝග වලට අදාළ IUPAC නම ලියා දක්වන්න.
- b) A හා B යනු 3d ආත්තරික මූල්‍යවන වේ. A හැඩයන් ව්‍යුද්තලිය වන මක්සො ඇතායනයක් යැදයි. B, B^{2+} කැටුවනයක් සාදයි. A මක්සිඇතායනයේ 1 mol ක් B^{2+} 5 mol ක් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර එය B^{3+} බවට මක්සිකරණය කරමින් A^{2+} සාදයි. B^{3+} ජලිය දාවණය පැහැදෙන් කහ දුෂ්‍රී වන අතර KI වලින් I_2 මුක්ක කරයි.
- i. මක්සි ඇතායනයේ A හි මක්සිකරණ තත්ත්වය අපෝහනය කරන්න.
- ii. A හා B මූල්‍යවන හදනා ගන්න.
- iii. A හි මක්සිඇතායන හා B^{2+} අතර ආම්ලික මාධ්‍යයේ දී ක්‍රියාව සඳහා තුළුත අයනික සම්කරණය ලියා දක්වන්න.
- vi. B හි ඔක්ස්ලේට් දාවණයකින් 25cm^3 ක් තනුක H_2SO_4 මගින් ආම්ලික කර 0.05mol dm^{-3} වූ ප්‍රාමාණික A හි මක්සිඇතායන දාවණයකින් අනුමාපනය කරන ලදී. අන්ත ලක්ෂණයේ දී වැය වූ A හි මක්සි ඇතායක පරිමාව 30 cm^3 ක් වේ නම්,
- ඉහත ප්‍රතික්‍රියාවට අදාළ මක්සිකරණ අර්ථ අයනික සම්කරණ ලියා දක්වන්න.
 - ඉහත ප්‍රතික්‍රියාවට අදාළ මක්සිනරණ අර්ථ අයනික සම්කරණය ලියා දක්වන්න.
 - තුළුත සම්කරණය ගොඩ නගන්න.
 - B හි මක්සිලේට් දාවණයේ B^{2+} සාන්දුණය mol dm^{-3} වලින් සොයන්න.

- (10) a) විවිධ කාර්මික නිෂ්පාදන සඳහා වැදගත් වන P_1, P_2, P_3 හා P_4 යන රසායනික සංයෝග නිෂ්පාදනය සඳහා අදාළ ගැලීම් සටහනක් පහත දැක්වේ. R_1, R_2 හා R_3 යනු ස්වභාවික අමුදවා වන අතර R_4 පිළිවෙළින් වායු. දව සහ ඔහු අවස්ථාවේ පිහිටයි. P_2 සංයෝගයට ප්‍රබල අම්ලයක් ලෙස හාවිතා කෙරේ.

.22 A/L අභි [papers grp].

- i. R_1, R_2, R_3, R_4, R_5 අමුදවා සහ S_1 හා S_3 යන අමුදවා ප්‍රකාශ හදනා ගන්න.
- ii. M_1, M_2 හා M_3 කාර්මික ක්‍රියාවලී නම් කරන්න. (ලදා: NaOH නිෂ්පාදනය කිරීමේ පටල මෝෂ ප්‍රමාණය)
- iii. A, B හා P_3 සංයෝග සඳහා අදාළ රසායනික සංයෝග හදනා ගන්න.
- iv. PC_1 හා PC_2 උවිත තොළීක ක්‍රියාවලී දෙකක් යෝරුනා කරන්න.

- v. M_1 හා M_2 කාර්මික ස්ථියාවලි වල එක් එක් රසායනික පරිවර්තන සඳහා තුළින රසායනික සම්කරණ අදාළ තත්ත්ව හා ප්‍රතිකාරක සමග ඉදිරිපත් කරන්න.
- vi. M_3 කාර්මික ස්ථියාවලියෙහි රසායනි මූලධරුම කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්නග අදාළ ස්ථානවලදී තුළින රසායනික සම්කරණ ඉදිරිපත් කරන්න.
- vii. B සංයෝගය R_3 අමුදුව්‍ය සමග ප්‍රතිස්ථියා කරවීමෙන් M_3 කාර්මික ස්ථියාවලිය සඳහා අවශ්‍ය කෙරෙන P_1 අමුදුව්‍ය ප්‍රතර්ථනය කළ හැකිය. ඉහත ස්ථියාවලිය සඳහා තුළින රසායනික සම්කරණ ලියන්න.
- viii. M_1 කාර්මික ස්ථියාවලියේ, පද්ධතිය තුළ ප්‍රශ්නත්වය ලෙස $450^{\circ}\text{C} - 500^{\circ}\text{C}$ අතර උෂ්ණත්වයක පවත්වා ගත යුත්තේ මත්දැයි කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.
- ix. ඉහත ගැටුප්‍රවේශ සඳහන් ඇගුණුවට අමතරව P_1 , P_2 හා P_4 නිෂ්පාදනවල කාර්මික හාවිත දෙක බැඟින් සඳහන් කරන්න.

b) පෙටෝෂ්ලියම් යනු ලොව අධික ඉල්ලමක් සහිත යුලහුව හාවිතා කෙරෙන ප්‍රතර්ථනතීය තොවන ගක්ති ප්‍රහේදයකි. බොර තෙල් මූලික කර ගනිමින් පෙටෝෂ්ලියම් නිස්සාරණය කිරීම හාගික ආසවන සිද්ධාන්තය මත පදනම් වේ. ඉහළ පරිභේදන හේතුවෙන් තුළුරු අනාගතයේ දීම පෙටෝෂ්ලියම් ඉන්ධන හිගතාවයක් ඇති විය හැකි බවට ඡ විද්‍යාජ්‍යයින් විසින් අනුතුරු අගවා ඇත. මේ නිසා පෙටෝෂ්ලියම් ඉන්ධන සඳහා ආදේශ වශයෙන් විකල්ප බලයක්ති ප්‍රහවයක් ලෙස ජෙව ඩිසල් හාවිත කෙරෙහි ලොව ප්‍රමුඛ රටවල් බොහෝමයක අවධානය යොමු වී පවතී. තවද පෙටෝෂ්ලියම් ඉන්ධන දහනයෙන් පිටවන විවිධ අපදුව්‍ය සහ තොදුළුණු හයිඩ්‍රොකාබන අංශ මගින් විවිධ පාරිසරික ගැටුප්‍ර රාජියක් පැන නැගී ඇත.

- පෙටෝෂ්ලියම් ඉන්ධන දහනයෙන් පරිසරයට එකතු වන විවිධ වායු දූෂක වර්ග 2 ක් නම් කරන්න.
- ඉහත (i) හි මඟ සඳහන් කළ වායු දූෂක නිසා ඇකිවිය හැකි පාරිසරික ගැටුප්‍රක් බැඟින් නම් කරන්න.
- ඉහත (i) හි මඟ සඳහන් කරන ලද පාරිසරික ගැටුප්‍ර නිසා ඇතිවිය හැකි අහිතකර බලපෑම් 2 ක් බැඟින් ලියන්න.
- ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඇති වි තිබෙන පෙටෝෂ්ලියම් ඉන්ධන හිගය හමුවේ පොල්තේල් හාවිතයෙන් ජෙව ඩිසල් නිෂ්පාදනය කිරීම කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමුව තිබෙනු දක්නට ලැබේ.
 - පොල් තෙල් හැර ජෙව ඩිසල් නිෂ්පාදනය සඳහා අවශ්‍ය කෙරෙන තවත් අමුදුව්‍යයක් සඳහන් කරන්න.
 - ජෙව ඩිසල් නිෂ්පාදනය සඳහා අදාළ තුළින රසායනික සම්කරණය ලියන්න.
 - ඉහත ස්ථියාවලි උත්පේරණය කිරීම සඳහා ගාහස්ථිව හාවිත කළ හැකි උත්පේරකයක් සඳහන් කරන්න.
 - උත්පේරකය වැඩිපුර එකතු වීම. ජෙව ඩිසල් නිෂ්පාදනය ස්ථියාවලිය කෙරෙහි බලපාන ආකාරය විස්තර කරන්න.